

Núm. de Causa: Urgent i preferent 41.1 CA 0000060/2016
Núm. de Rotlle: TSJP-0000026/16 (UP-003/16)

SENTÈNCIA 53-2016

PARTS:

Recorrent: Sr. J.P.M.P. (PRES)
Advocat: Sr. J.J.N.

Recorregut: Mgfc. MINISTERI FISCAL

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President: M. I. Sr. Yves PICOD
Magistrats: M. I. Sra. Marie CONTE
M. I. Sra. Fátima RAMÍREZ SOUTO

Andorra la Vella, vint-i-quatre d'octubre de dos mil setze.

En el recurs d'apel·lació interposat contra l'Aute de 19 de maig de 2016 dictat per l'Hble. Batlle en la causa de referència, en el marc de les actuacions de guàrdia en el procediment urgent i preferent de vulneració dels drets fonamentals previst a l'article 41.1 de la Constitució, els components del Tribunal Superior de Justícia expressats al marge s'han constituït per a la vista i decisió. És ponent la **M. I. Sra. Fátima RAMÍREZ SOUTO**.

ANTECEDENTS DE FET

I.- RESULTANT: que per Aute de 19 de maig de 2016, l'Hble. Batlle en funcions de guàrdia decidí:

“Primer.-No donar lloc a la demanda formulada en data 28 d'abril de 2016 per la representació lletrada del senyor J.P.M.P., en no constatar cap lesió del dret a la llibertat del demandant.

Segon.- Que es notifiqui la present resolució al denunciant i al Ministeri Fiscal, indicant-se que contra la present resolució es pot interposar recurs d'apel·lació per davant del Tribunal Superior de Justícia.”

II.- RESULTANT: que contra l'esmentat aute interposa recurs d'apel·lació la representació lletrada de J.P.M.P., sol·licitant que:

- es declari la vulneració del dret fonamental a la llibertat del seu defensat;

- s'acordin les mesures per reposar el dret fonamental vulnerat, fent cessar la pròrroga de la presó provisional i declarant nuls els autes en que la mateixa s'ha acordat; i

- es declari la responsabilitat del poder judicial de l'Estat.

Substancialment, el recurrent nega que es trobi incardinat en cap de les causes recollides a l'article 103 del Codi de Procediment Penal que motiven la situació presó provisional. En concret, considera que:

1.- No es pot al·legar el supòsit d'alarma social, ni tan sols de forma “diluïda”, atès que aquesta no prové dels fets que s'imputen a M.P. sinó de la nota del ABC (ABC) i de la manca de solució després d'un any respecte a l'entitat bancària XYZ, circumstàncies no imputables en cap cas al seu defensat.

2.- Tampoc es dóna la necessitat de preservar el correcte desenvolupament de la instrucció com a motiu per mantenir la presó provisional. Així, no es pot mantenir la dita circumstància de l'article 103 després que hagi transcorregut un any d'instrucció i que l'entitat hagi estat intervinguda per l'autoritat –cosa que ha permès el control i examen de la documentació del a mateixa–.

Nega que el seu defensat ocultés, en front a una possible mesura cautelar, les seves participacions socials per via de la pignoració de les

seves accions de “P.H.”, per quant dita operació és anterior a la instrucció de la causa 80000XX/2015, i respongué a la seva actitud clarificadora dels comptes respecte a l’altre soci.

Afegeix que la transferència de fons feta a favor de la seva esposa i la qüestió de les cotitzacions a la CASS via la societat “L.” (societat participada en el 50% pel recurrent), de les quals se’n podria deduir que M.P. podria influir sobre els seus subalterns, són fets anteriors a l’inici del sumari i, a més, en cap cas impedeixen a la Batlle instructora de practicar diligències a fi d’inquirir la veritat material i real. En suma, afirma que totes les persones i directius que havien de declarar, han declarat sense cap coacció ni influència del seu defensat i recorda que M.P. es troba en situació presó provisional comunicada, ço que li permet parlat amb qui sigui.

Descarta la intenció del seu defensat –per via d’una carta dirigida darrerament als administradors de XYZ– de voler disposar sense el coneixement de la Batllia d’unes obres d’art situades a la entitat intervinguda i observa que, després d’un any d’instrucció, l’aute de processament del seu defensat no ha estat ampliat amb nous fets, estimant que els indicis que el dugueren a la presó han desaparegut o s’han desvirtuat parcialment: se l’imputa haver permès un sistema de compensacions amb el Sr. P. per a l’ingrés a l’entitat andorrana d’uns diners provinents de delictes també tipificats i penats al Principat, no obstant, de l’informe emès pel Servei de Policia andorrà en relació a la inspecció de la causa espanyola se’n desprèn que aquests diners provindrien majoritàriament dels delictes fiscal, contraban i possible corrupció.

Finalment, conclou que el seu defensat ha col·laborat plenament amb la Justícia, explicant tot el seu patrimoni i posant-se a disposició de la Policia, fets tots ells que permeten concloure que el seu defensat ja no continuat sent obstacle pel correcte desenvolupament de la instrucció.

3.- Impugna la possibilitat de sostracció de la justícia M.P. com a justificació de la prorroga de la presó provisional, tot valorant la seva situació personal, laboral i familiar.

Pel que fa a les seves circumstàncies econòmiques, afirma que els seus comptes a Suïssa es troben bloquejats a instància de les autoritats andorranes i que s’ha decretat embargament de la matriu “P.H.” i de totes les seves filials, el què implica que el seu defensat no té absolutament cap actiu del que pugui disposar.

Pel que fa a la seva situació personal i familiar, observa que és andorrà, ha viscut sempre a Andorra, la seva esposa i els seus fills –tots de nacionalitat andorrana– viuen al Principat així com la família de la seva esposa i la seva, essent doncs inimaginable que pogués amagar-se lluny de la seva família i de la seva societat, ensems tenint en compte els nombrosos

tractats d'extradició que Andorra ha signat amb altres estats, principalment europeus.

D'acord amb la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans, el temps en què una persona porta en situació de presó provisional és el factor a valorar per a recórrer a una mesura cautelar menys perjudicial, sense perjudici que s'adoptin altres mesures tendents a assegurar la disposició de la persona amb el Batlle o Tribunal, essent l'aplicació de la presó provisional rigorosament excepcional i limitada, escaient-se substituir-la en el cas d'autes per una altra menys perjudicial per al dret fonamental a la llibertat personal, com ara l'arrest domiciliari amb control monitoritzat.

III.- RESULTANT: que el Mgfc. Ministeri Fiscal s'oposa al recurs, de forma principal, apreciand un abús del procediment o una confusió per part del recurrent en relació a l'objecte del procediment urgent i preferent de l'article 41.1 de la Constitució, i, de forma subsidiària, contestant els motius al·legats per la defensa de J.P.M.P. en apel·lació.

1.- Pel que fa a la inadequació de procediment, el Ministeri Públic aprecia que totes les pretensions i argumentacions formulades en el recurs d'apel·lació –que en cap cas han estat acollides ni confirmades pels òrgans jurisdiccionals competents– són una reiteració de la valoració subjectiva dels elements aportats en la instrucció de la causa 80000XX/2015, entre d'altres, a fi de determinar si el recurrent es troba o no dins els supòsits previstos a l'article 103 del Codi de Procediment Penal per tal de mantenir la seva situació de presó provisional.

Observa que en el recurs M.P., d'una banda, intenta transferir al Batlle de guàrdia i posteriorment a aquesta Sala l'enjudiciament d'allò que correspon per competència legal al Batlle instructor i, en fase de recurs, al magistrat designat del M.I. Tribunal de Corts; i, d'altra banda, desvirtua l'objecte d'aquest procediment urgent i preferent, pretenent que es faci una plena valoració de la instrucció i dels supòsits de presó legalment establerts, així com del fons de la causa d'instrucció, amb el benentès que dit procediment ni tan sols té efectes de cosa jutjada material.

2.- Sense perjudici del motiu principal d'oposició al recurs, respecte al fons del mateix conclou que no hi ha hagut vulneració del dret fonamental a la llibertat, en tant que la Batlle instructora i el Magistrat designat de Tribunal de Corts, en les seves respectives resolucions, han motivat de manera sòlida els motius pels quals es manté la presó provisional de l'avui recurrent.

Per tot l'ans esmentat, el Ministeri Fiscal interessa que es desestimi el recurs d'apel·lació formulat per l'adversa i es confirmi l'aute d'instància, ja sigui per la idoneïtat del procediment emprat o per la inexistència de vulneració del dret fonamental a la llibertat.

III.- RESULTANT: que la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar sentència de data 11 d'agost de 2016, per quina decidí:

“1.- DESESTIMAR el recurs interposat per la representació lletrada de J.P.M.P.

2.- CONFIRMAR íntegrament l'Aute dictat per l'Hble. Batlle en funcions de guàrdia de data 19 de maig de 2016 en el present procediment urgent i preferent del article 41.1 de la Constitució enregistrat sota el núm. 0000060/2016 de causa.

3.- IMPOSAR a la part recurrent les despeses processals causades pel recurs.”

IV.- RESULTANT: que en la causa 2016-XX-RE, número de registre XXX-2016, incoada arran del recurs d'empara interposat per la representació processal de J.P.M.P. contra l'ans referida sentència dictada per aquesta Sala per una presumpta vulneració del dret a la llibertat, el M.I. Tribunal Constitucional dictà sentència de data 10 d'octubre de 2016 per la que atorgà l'empara sol·licitada pel fet de mantenir la darrera pròrroga de presó provisional en base a una fonamentació mancada de recolzament constitucional suficient i sense una motivació justificativa de fons pel que fa a la restricció del dret fonamental esmentat, tot retrotraient les actuacions a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia per tal que dicti una resolució motivada sobre l'aixecament o la continuació de la mesura de presó provisional.

FONAMENTS DE DRET

I.- CONSIDERANT: que la representació de J.P.M.P. al·lega que la tercera pròrroga de la seva presó preventiva, acordada per Aute de l'Hble. Batlle instructora de data 11 de març de 2016 i confirmada per Aute del M.I. Tribunal de Corts de data 5 d'abril de 2016, vulnera el seu dret fonamental a la lliberta reconegut a l'article 9.1 de la Constitució.

La pretesa vulneració es fonamenta en la inexistència de les causes per les quals s'acorda la pròrroga de la presó provisional –preservar el correcte desenvolupament de la instrucció i evitar la sostracció a l'acció de la Justícia per part de J.P.M.P., ja que l'alarma social ja no és considerada com a fonament del manteniment de la mesura cautelar– perquè s'hauria fet un valoració errònia de la seva concurrència, arribant fins i tot la part recurrent a qüestionar en l'escrit del recurs d'apel·lació l'existència dels indicis de la

comissió dels delictes imputats a M., de manera que no concorren, segons el parer de la part recurrent, els pressupostos i causes en què es fonamenta el manteniment de la seva presó provisional, s'hauria produït una vulneració del dret a la llibertat del seu defensat.

El M.I. Tribunal Constitucional, en la seva Sentència de data 10 d'octubre de 2016, ha establert la procedència de la utilització del procediment urgent i preferent de l'article 41.1 de la Constitució per a la protecció del dret a la llibertat, però també ha limitat l'àmbit de la revisió per aquesta via de les resolucions judicials que restringeixen la llibertat d'una persona a l'anàlisi de si han respectat o no el contingut essencial del dret a la llibertat personal, perquè l'esmentat article no obre una tercera o quarta instància dins de les actuacions judicials. Segons el Tribunal Constitucional *"Això requereix examinar amb molta cura si la restricció d'aquest dret està ben motivada i és, sempre en el cas concret, proporcionada al sacrifici imposit al recurrent en el seu dret fonamental a la llibertat."*

A la vista del què s'ha exposat, considerem que no es pot pretendre obtenir per la via del procediment urgent i preferent la revisió de la concurrència dels pressupòsits i causes que legitimen la presó provisional del recurrent des del punt de vista de la correcció de la integració d'aquets pressupòsits i causes a partir dels elements fàctics existents en el procediment.

La revisió de les resolucions judicials per les quals s'acorda i confirma la tercera pròrroga de la presó provisional del recurrent per aquesta via ha de quedar circumscrita a comprovar si el manteniment de la situació de presó preventiva compleix amb les exigències constitucionals de motivació acurada i proporcionalitat.

En concret, tal com estableix el Tribunal Constitucional en la sentència ans esmentada, amb cita de la STC de 3 de febrer de 2014, *"en la motivació, malgrat que no s'expliciti amb detall el judici de proporcionalitat, caldrà que es posi de manifest que s'han ponderat les circumstàncies específiques del cas i de la persona afectada per justificar l'aplicació de cadascuna de les causes que han portat al Jutge a pronunciar la decisió adoptada"*.

D'altra banda, com que la presó preventiva s'aplica a persones que encara no han estat jutjades i que, per tant, gaudeixen del benefici de la presumpció d'innocència, continua dient el Tribunal Constitucional que *"la mesura de presó ha de considerar-se d'aplicació excepcional, subsidiària, provisional i proporcionada al fi perseguit, de manera que quan s'ha d'aplicar per tal de garantir la persecució dels delictes, aquesta aplicació ha de produir-se amb el mínim sacrifici possible del dret a la llibertat"*.

II.- CONSIDERANT: que el Batlle de guàrdia desestima la demanda formulada per la representació de J.P.M.P. perquè considera que no s'ha vulnerat el seu dret a la llibertat ja que la pròrroga de la presó provisional ha estat acordada pel Jutge competent, d'acord amb el procediment legalment establert i en base a causes també legalment previstes —evitar risc de fuga i preservar el correcte desenvolupament de la instrucció—. No s'analitza si efectivament, a la vista dels arguments emprats en les resolucions en què s'acorda i confirma la tercera pròrroga de la presó provisional, concorren o no aquestes causes i si la mesura és proporcionada al fi que es persegueix amb la mateixa.

Així, les dues resolucions consideren subsistents els indicis raonables en què es sustenta la participació del recurrent en el delictes major continuat de blanqueig de capitals agreujat (409 i 410 del Codi Penal), a més del de falsedat documental, que se li imputa, indicis, exposats en anteriors resolucions a les que es remeten de forma expressa que, en principi i sense perjudici de la posterior revisió completa per l'òrgan judicial al qual li correspon, apareixen prou sòlids i fermes com per constituir el pressupost objectiu de la presó provisional del recurrent.

A partir de l'existència d'aquests indicis, després de descartar que l'alarma social pugui constituir una causa de la presó provisional, es considera que subsisteixen els riscos de que el recurrent pugui perjudicar el correcte desenvolupament de l'activitat investigadora, exercint la seva demostrada —a través d'anteriors actuacions— influència en els altres co-imputats i en els testimonis els quals han de tornar a declarar, i el risc de fugida.

III.- CONSIDERANT: que el risc d'obstaculitzar la instrucció es limita a la possibilitat de que pugui influir en altres co-imputats i testimonis que encara han de declarar, perquè la causa de que el recurrent pogués interferir en l'obtenció, aportació i anàlisi de la documentació requerida per l'Hble. Batlle instructora pendent d'incorporació a la causa ha quedat descartada pel M.I. Tribunal de Corts en la seva resolució.

L'esmentat risc es fonamenta en actuacions anteriors del recurrent, ja que va obtenir informació de XYZ tot i estar a la presó i amb el banc intervingut, de manera que aquesta informació li hauria proporcionat algun o alguns treballadors de l'entitat, però no és concreta en què consistiria aquesta influència, però en no al·ludir a cap tipus de coacció o amenaça, és de suposar que es tractaria de convèncer a les persones que han de declarar perquè canviïn el sentit de la seva declaració o ho facin en un determinat sentit.

No obstant això, aquest risc, tal com pot constatar-se examinant l'argumentació emprada pel M.I. Tribunal de Corts, no es pot entendre

eliminat pel fet d'estar el demandant a la presó, ja que els anteriors actes d'influència s'haurien fet estant privat de llibertat, de forma que no estant en M. incomunicat, aquesta pretesa influència podria seguir exercint-la. Per això, la presó provisional del denunciant no es presenta com a necessària ni imprescindible, d'acord amb els propis raonament del M.I. Tribunal de Corts, per evitar que obstaculitzi la instrucció.

IV.- CONSIDERANT: que el risc de fuga ha estat lògica i raonablement inferit de la gravetat del delictes imputat al recurrent i les penes que té assignades –presó de fins a vuit anys– ja que és inherent a la naturalesa humana tractar d'evitar una eventual responsabilitat d'aquesta envergadura.

Ara bé, la gravetat de la pena no es pot valorar per si sola per a fonamentar, només en ella, el risc de fugida, sinó que s'ha de posar en relació amb les circumstàncies personals de l'imputat, en concret l'arrelament personal, laboral, social i econòmic que tingui a fi de determinar si aquell risc de fugida es pot veure neutralitzat o minimitzat per aquelles circumstàncies, de manera que una possible fugida aparegui més perjudicial o onerosa per a l'imputat que l'eventual acompliment de la responsabilitat penal que se li demana. També s'ha de tenir en compte que quan més greu sigui el delictes i les penes, l'arrelament ha d'ésser també de més intensitat per a neutralitzar el risc de fugida.

En el supòsit examinat, les circumstàncies personals del recurrent – nacional andorrà, amb residència al Principat i amb família d'origen, esposa i fills residents al Principat – ja han estat valorades en las diverses resolucions dictades per la Batlle instructora i el Tribunal de Corts, i s'ha considerat insuficients per a eliminar el risc de fugida en atenció a que té tot el seus béns a Andorra intervinguts i a l'existència d'un important patrimoni del recurrent a l'estranger que no està sota el control de les autoritats andorranes i quina disposició podria permetre'l posar-se fora de l'abast de la Justícia andorrana.

En concret, l'Aute de la Batlle instructora fa referència a uns comptes a Suïssa que no consta encara oficialment que hagin estat bloquejats ni l'abast i circumstàncies del bloqueig, i també a inversions encara no identificades ni valorades al Regne Unit de la societat patrimonial "P.H.", participada en un 50% pel recurrent, existint, per tant, indicis fundats de que el mateix por tenir a la seva disposició els mitjans econòmics suficients per a poder establir-se en un altre país, circumstància que incrementa el risc de fugida.

Finalment, el Tribunal de Corts descarta l'aplicació de mesures cautelars menys greus que la de la presó provisional per no ser suficients per eliminar el risc de fugida, conclusió raonable tenint en compte que les

reduïdes dimensions del Principat no garanteixen que l'arrest domiciliari amb control monitoritzat pugui fer impossible la fugida del recurrent.

A la vista de l'argumentació de les resolucions de la Batlle instructora i del Tribunal de Corts, l'existència de risc de fugida ha estat correctament establerta, valorant les circumstàncies del delictes imputat i personals del recurrent, tenint en compte que la seva fugida no es presenta com més perjudicial que l'eventual assumptió de les responsabilitats penals que se li demanen.

La presó preventiva és també necessària doncs qualsevol altra mesura menys greu no garanteix de forma raonable que el recurrent restarà a disposició de les autoritats judicials andorranes per afrontar les seves eventuals responsabilitats.

Finalment, la mesura és també proporcionada al fi que es persegueix, doncs a la vista de la naturalesa i la gravetat del delictes imputat, amb efectes sobre el sistema socioeconòmic andorrà i la plaça financera nacional, cal assegurar que el recurrent sigui jutjat i, en el seu cas, assumeixi les responsabilitats que li puguin ser imposades.

El dret a la llibertat no és un dret absolut sinó que, d'acord amb l'article 9 de la Constitució d'Andorra, pot ser limitat per les causes i d'acord amb els procediments establerts a la Constitució i a les lleis, mitjançant una resolució motivada, i la privació de llibertat ha de ser proporcionada al fi que es persegueix, que és el que ha succeït en el cas enjudiciat, per la qual cosa cap vulneració del dret a la llibertat pot entendre's produït.

V.- CONSIDERANT: que procedeix la desestimació del recurs d'apel·lació i la confirmació de l'Aute de 19 de maig de 2016 dictat per l'Hble. Batlle de guàrdia.

VI.- CONSIDERANT: que havent estat desestimat íntegrament el recurs, procedeix imposar a la part apel·lant les despeses processals causades en aquesta segona instància.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

DECISIÓ

La Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, en nom del poble andorrà, decideix:

1.- DESESTIMAR el recurs interposat per la representació lletrada de J.P.M.P.

2.- CONFIRMAR íntegrament l'Aute dictat per l'Hble. Batlle en funcions de guàrdia de data 19 de maig de 2016 en el present procediment urgent i preferent del article 41.1 de la Constitució enregistrat sota el núm. 0000060/2016 de causa.

3.- IMPOSAR a la part recurrent les despeses processals causades pel recurs.

Aquesta sentència és ferma i executiva.

Manem que, una vegada notificada la present sentència a totes les parts, es retorni la causa a l'Hble. Batlle President, amb certificació de la present sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.